

Zaburzenia Hiperkinetyczne

Rodzice martwią się, gdy dziecko przynosi ze szkoły uwagi typu: "nie uważa na lekcjach" lub "przeszkadza w klasie". Jedną z ewentualnych przyczyn takich kłopotów dziecka w szkole mogą być zaburzenia hiperkinetyczne, którym najczęściej towarzyszy deficyt uwagi (czyli nadpobudliwość ruchowa i nadmierna aktywność z jednoczesną trudnością skupiania uwagi).

Wiele z takich dzieci bardzo chce zasłużyć na opinii dobrego ucznia, ale impulsywne zachowanie i nieumiejętność skoncentrowania się podczas lekcji stanowią poważne ograniczenia na drodze do sukcesów w nauce. Choć nauczyciele, rodzice, koledzy widzą "niezdyscyplinowanie" lub "innosc" dziecka, zdają sobie sprawę, że nie chodzi tu o zwykłe i świadome nieposłuszeństwo. Trudno byłoby im sprecyzować, na czym polega problem. W przypadkach takich wątpliwości właściwe rozpoznanie może postawić psychiatra dziecięco-młodzieżowy. Jeśli uzna to za przypadek zaburzeń hiperkinetycznych z deficytem uwagi, wskazane będzie leczenie.

Nadmierna ruchliwość i nadmierna aktywność u młodszego dziecka mogą się przejawiać bieganiem w kółko, wspinaniem się na schody, krzesła itd., a u starszych dzieci - niepokojem, rozgorączkowaniem, przerzucaniem się z jednego zajęcia na drugie. W odróżnieniu jednak od bardzo aktywnych, ale nie zaburzonych dzieci, dziecko nadmiernie aktywne działa chaotycznie, w sposób niezorganizowany, bez wyraźnego celu. Zaburzenia hiperkinetyczne z deficytem uwagi występują dziesięciokrotnie częściej u chłopców niż u dziewczynek.

Charakterystyczne cechy zachowania dziecka:

- ma trudności ze zorganizowaniem sobie pracy i sprawia wrażenie jak gdyby nigdy nie wysłuchiwało instrukcji,
- cokolwiek robi, łatwo się rozprasza,
- robi przypadkowe, bezmyślne błędy,
- bywa głośnie na lekcjach,
- nie wytrzymuje wyczekiwania na swoją kolej podczas grupowych zajęć i zabaw,
- nie udaje mu się wypełniać skrupulatnie poleceń rodziców,
- szybko nuży się jedna gra czy zabawa i nie potrafi kontynuować jej równie długo, jak jego rówieśnicy.

Dziecko z zaburzeniami hiperkinetycznymi z deficytem uwagi jest zagrożone w szkole złymi ocenami oraz izolacją w klasie, gdyż nie potrafi kooperować z rówieśnikami podczas wspólnych zajęć czy zabaw. Obniża się jego samoocena, ponieważ ma na koncie więcej porażek niż sukcesów i ciągle spotyka się z uwagami ze strony nauczycieli i rodziców, którzy nie są świadomi tego, że dziecko potrzebuje nie krytyki, lecz pomocy medycznej.

Badania wykazały, że w przypadkach zaburzeń hiperkinetycznych z deficytem uwagi leki są bardzo pomocne. Najlepiej, jeśli są stosowane jako element kompleksowej terapii, obejmującej okresowe badania dziecka i psychoterapie, a także wsparcie dla rodziny i konsultacje z nauczycielami.

Zaobserwawszy w zachowaniu dziecka niepokojące sygnały wskazujące na prawdopodobieństwo omawianego tu zaburzenia, rodzice powinni zwrócić się do pediatry lub lekarza rodzinnego z prośbą o skierowanie do psychiatry dziecięco-młodzieżowego, który postawi diagnozę i rozpocznie leczenie. Od niego dostaną wskazówki, jak postępować z dzieckiem. Często psychiatra dziecięco-młodzieżowy pomaga również szkole w zaprogramowaniu skutecznych metod uczenia dzieci, u których rozpoznany został zespół hiperkinetyczny z deficytem uwagi.